

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAHRAMANMARAŞ DULKADİROĞLU BELEDİYESİ

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7. DENETİM BULGULARI.....	11
8. EKLER.....	30

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
2. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
3. Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Taksitlendirilmiş Sigorta Prim Borçlarının Vadelerine Göre İlgili Hesaplarda İzlenmemesi
4. 696 sayılı KHK Kapsamında Belediye Şirketinde Çalıştırılan İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılması
5. Bazı Yapım İşlerinde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması
6. Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Kiraya Verilen Duran Varlıklar ile Bu Duran Varlıklardan Elde Edilen Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi
2. Su ve Kanalizasyon İdaresi Tarafından Tahsil Edilen Konutlara İlişkin Çevre Temizlik Vergisinden Belediyeye Aktarılması Gereken Payların Takip ve Tahsil Edilmemesi
3. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
4. Büyükşehir Belediyesi Tarafından Dulkadiroğlu Belediyesine Aktarılmayan Otopark İşletim Gelirleri Payının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması
5. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması
6. Serbest Tüketici Durumundaki Belediyenin Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması
7. Yüklenicilerin Hakediş Ödemelerinden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının Genel Bütçeye Aktarılmaması
8. Belediyenin Mülkiyetinde Olan Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Dulkadiroğlu Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

---

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Dulkadiroğlu Belediyesinin karar organı olan Dulkadiroğlu Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Dulkadiroğlu Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 2 adet birim belirlenmiştir. Bunlar zel Kalem Müdürlüğü ve İmar ve Şehircilik Müdürlüğü' dr. Başkana bağlı 1 adet memur kökenli başkan yardımcısı, 2 adet meclis kökenli başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 9 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	154	84
Sözleşmeli Personel	45	45
Kadrolu İşçi	19	19
Toplam	218	148
696 Sayılı KHK Uyarınca alıştırılan Personel	-	578

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam 2 adet Şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin btçeleri içinde mahalli idareler btçeleri de sayılmış, mahalli idare btesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin btesi olarak tanımlanmıştır. Bte işlemleri Mahalli İdareler Bte ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bte; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bte sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Dulkadiroğlu Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı btesi ile verilen denekler ile yürütmektedir.

Dulkadiroğlu Belediyesinin 2021 yılı bte ödenekleri, tahmini bte gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devr. Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklenen/Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devr. Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	19.211.000,00	0,00	1.448.823,71/ -1.454.630,59	19.205.193,12	16.229.891,05	2.975.302,07	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	2.515.000,00	0,00	233.886,26/ -434,38	2.748.451,88	2.602.613,73	145.838,15	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	91.875.000,00	0,00	73.461.429,03/ -56.895.574,03	108.440.855,00	102.261.682,67	6.179.172,33	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	7.500.000,00	0,00	0,00/ -130.000,00	7.370.000,00	7.366.790,28	3.209,72	0,00
05	Cari Transferler	0,00	4.417.000,00	0,00	1.426.169,34/ -1.007.000,00	4.836.169,34	4.631.728,87	204.440,47	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	20.723.000,00	37.000.000,00	2.200.000,00/ -6.052.300,00	53.870.700,00	44.200.936,74	9.669.763,26	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	500.000,00	0,00	0,00/ 0,00	500.000,00	500.000,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	100.000,00	0,00	0,00/ -100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	13.159.000,00	0,00	0,00/ -13.130.369,34	28.630,66	0,00	28.630,66	0,00
Toplam		0,00	160.000.000,00	37.000.000,00	0,00	197.000.000,00	177.793.643,34	19.206.356,66	0,00

Dulkadiroğlu Belediyesinin 2021 mali yılı bütçesinde 160.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde ek bütçe ile eklenen 37.000.000,00 TL ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 197.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 177.793.643,34 TL Bütçe Gideri yapılmış, kullanılmayan 19.206.356,66 TL ödenek ise iptal edilmiştir.

Dulkadiroğlu Belediyesinin 2021 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 197.000.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 183.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki 14.000.000,00 TL borçlanma ile giderilmiş olup bütçe denkliliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL) (A)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL) (B)	Gerçekleşme Yüzdesi (%) (B/A)
01- Vergi Gelirleri	40.106.000,00	40.692.146,58	192.873,14	40.499.273,44	100,98
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.740.000,00	4.521.025,51	1.870,00	4.519.155,51	120,83
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	6.983.000,00	2.513.500,90	0,00	2.513.500,90	35,99
05- Diğer Gelirler	104.401.000,00	106.202.664,48	0,00	106.202.664,48	101,73
06- Sermaye Gelirleri	27.770.000,00	33.917.981,32	0,00	33.917.981,32	122,14
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam:	183.000.000,00	187.847.318,79	194.743,14	187.652.575,65	102,54

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri %102,54 seviyesinde beklenene paralel gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	19.211.000,00	16.229.891,05	84,48
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.515.000,00	2.602.613,73	103,48
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	91.875.000,00	102.261.682,67	111,30
04- Faiz Gideri	7.500.000,00	7.366.790,28	98,22
05- Cari Transferler	4.417.000,00	4.631.728,87	104,86
06- Sermaye Giderleri	20.723.000,00	44.200.936,74	213,29
07- Sermaye Transferleri	500.000,00	500.000,00	100,00
08- Borç Verme	100.000,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	13.159.000,00	0,00	0,00
Toplam:	160.000.000,00	177.793.643,34	111,12

Başlangıç bütçe ödeneğine göre 2021 yılında bütçe gideri %111,12 seviyesinde beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri (%84,48) ve faiz giderleri (%98,22) beklenenin altında gerçekleşirken sermaye giderleri (%213,29) beklenenin oldukça üzerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	27.729.402,45	32.494.935,57	40.692.146,58	17,19	25,23
Teşebbüs ve Mülkiyet Gel.	2.586.958,63	3.003.935,86	4.521.025,51	16,12	50,50
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.558.694,90	1.690.669,86	2.513.500,90	-33,92	48,67
Diğer Gelirler	66.295.441,90	77.558.853,22	106.202.664,48	16,99	36,93
Sermaye Gelirleri	11.300.678,14	8.262.579,37	33.917.981,32	-26,88	310,50
Toplam	110.471.176,02	123.010.973,88	187.847.318,79	11,35	52,71
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	456.233,03	572.874,72	194.743,14	25,57	-66,01
Net Toplam:	110.014.942,99	122.438.099,16	187.652.575,65	11,29	53,26

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 65.214.476,49 TL'lik (%53,26) artış göstermiştir. Sermaye gelirlerindeki 25.655.401,95 TL (%310,50) ve diğer gelirlerdeki 28.643.811,26 TL'lik (%36,93) artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Sermaye gelirlerindeki artışta arsa satışları, diğer gelirlerdeki artışta ise merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylar etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	14.798.371,41	14.160.852,67	16.229.891,05	-4,31	14,61
SGK Devlet Prim Giderleri	2.083.782,08	2.243.302,01	2.602.613,73	7,66	16,02
Mal ve Hizmet Alım Gider.	70.047.174,29	67.504.213,03	102.261.682,67	-3,63	51,49
Faiz Giderleri	18.792.603,27	7.834.916,75	7.366.790,28	-58,31	-5,97
Cari Transferler	2.570.178,45	2.403.451,93	4.631.728,87	-6,49	92,71
Sermaye Giderleri	17.774.343,49	13.503.336,17	44.200.936,74	-24,03	227,33
Sermaye Transferleri	359.733,33	872.734,54	500.000,00	142,61	-42,71
Toplam:	126.426.186,32	108.522.807,10	177.793.643,34	-14,16	63,83

Belediyenin bütçe giderleri 2020 yılında 2019 yılına göre %14,16 oranında düşüş göstermesine rağmen 2021 yılında 2020 yılına göre 69.270.836,24 TL tutarında ve %63,83 oranında artış göstermiştir. Bütçe giderlerinin yükselmesinde mal ve hizmet alım giderlerindeki 34.757.469,64 TL'lik (%51,49) ve sermaye giderlerindeki 30.697.600,57 TL'lik (%227,33) artışlar etkili olmuştur. Mal ve hizmet alım giderleri ve sermaye giderlerindeki artışta fiyat artışları ile birlikte bir önceki dönemde ülkemizde yaşanan pandemi nedeniyle yapılamayan yatırımların gerçekleştirilmesi belirleyici olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 133.383.202,84 TL, Faaliyet Geliri 160.332.292,53 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 26.949.089,69 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dulkadiroğlu Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Şirketin Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Akkent Organizasyon İnşaat Gıda Taşımacılık	19.380.000,00	19.380.000,00	100
2	Türkoğlu-2 OSB	2.864.000,00	191.000,00	6,67

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Dulkadiroğlu Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

---

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

---

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ve Belediyece uygulanan diğer kontroller doğrultusunda kurumun iç kontrol sistemi değerlendirilmiştir.

Belediyenin vizyon ve misyonu doğrultusunda belirlenen amaç ve hedeflere yönelik hazırlanan 2020-2024 Stratejik Planı, 2021 yılı Performans Programı, 2021 yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu ve 2020 yılı Faaliyet Raporu Kurumun internet sayfasında yer almaktadır.

Belediyenin iç kontrol sistemini Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde belirlenen Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmesi için yapması gereken çalışmaları belirlemesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemeleri hazırlaması gerekmektedir. Ancak, Kurumun güncel bir İç Kontrol Standartları Eylem Planı bulunmamaktadır. Ayrıca Belediyede;

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun oluşturulmadığı ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygun olarak yılda bir kez iç kontrol sistemine ilişkin değerlendirme yapılmadığı,

Sistemli bir şekilde analizler yapılarak amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini engelleyebilecek iç ve dış risklerin değerlendirilip tespit edilmediği ve kurumsal risk stratejisinin bulunmadığı,

5018 sayılı Kanun ile İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak ön mali kontrol sisteminin kurulmadığı ve iç denetim biriminin bulunmadığı,

Anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, 5018 sayılı Kanun, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile uyumlu yetkin ve etkili bir iç kontrol sisteminin oluşturulmadığı değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kahramanmaraş Dulkadiroğlu Belediyesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

---

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Belediye şirketinin sermayesine eklenmek üzere aynı sermaye olarak devredilen 11 adet arsanın ve nakden taahhüt edilen tutarın muhasebe işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 181'inci maddesinde mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya aynı olarak verilen sermaye tutarlarının "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler" hesabına kaydedileceği belirtilmektedir. 183'üncü maddesinde ise bu hesaba kayıtların nasıl yapılacağı açıklanmış olup, duran varlıklar içinde yer alan taşınır ve taşınmaz mallardan sermayeye eklenmek amacıyla mal ve hizmet üreten kuruluşlara verilenlerin, bir taraftan net değeri bu hesaba, ayrılan amortisman tutarı ilgili amortisman hesabına borç, varlığın kayıtlı değeri ilgili duran varlık hesabına alacak; diğer taraftan duran varlığın net değeri 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir. "247 Sermaye Taahhütleri Hesabı" ile ilgili 185'inci maddesinde ise sermaye taahhüt tutarlarının bu hesaba alacak, ilgili malî duran varlık hesabına borç kaydedileceği belirtilmektedir.

07.04.2021 tarihli Belediye Meclisi kararı ile toplam değeri 13.378.922,52 TL olan 11 adet arsanın aynı sermaye olarak; 1.077,48 TL'nin ise nakden taahhüt edilerek tamamı Belediye'ye ait olan Akkent Organizasyon İnşaat Gıda Taşımacılık Temizlik Hizmetleri Matbaa Tanıtım Basın Yayın Ajans San. ve Tic. A.Ş'nin sermayesine eklenmesine karar verilmiştir. Ancak, aynı sermaye olarak devri yapılan 11 adet arsanın ve nakdi sermaye taahhüdünün muhasebe işlemleri yapılmamıştır.

Bu itibarla, "241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler" hesabında 13.380.000,00 TL; "250 Arazi ve Arsalar" hesabında 13.378.922,52 TL ve "247 Sermaye Taahhütleri" hesabında 1.077,48 TL hataya neden olduğundan, 2021 yılı bilançosunda belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Belediyenin İller Bankası payı ile mali kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı arasında tutarsızlık tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 178'inci maddesinde "240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler" hesabının, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup 180'inci maddesinde de bu hesaba ilişkin kayıtların nasıl yapılacağı açıklanmıştır.

Belediyenin 2021 yılı itibariyle İller Bankasındaki sermaye payı 8.990.999,71 TL'dir. İller Bankası dışında başka bir mali kuruluşa ortaklığı bulunmadığından, Belediyenin İller Bankasındaki payı ile "240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler" hesabındaki tutarın birbiri ile uyumlu olması gerekmektedir. Ancak, "240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler" hesabında kayıtlı tutar 13.692.384,94 TL olup, Belediyenin İller Bankasındaki payından 4.701.385,23 TL fazladır.

Kamu idaresi cevabında her ne kadar bulgu konusu hususun düzeltildiği belirtilmişse de, düzeltme işlemi 2022 yılında yapıldığından 2021 yılı bilançosunu etkilememektedir.

Bu itibarla, "240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler" hesabında 4.701.385,23 TL hataya neden olduğundan, 2021 yılı bilançosunda belirtilen hesabın gerçeğe uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Taksitlendirilmiş Sigorta Prim Borçlarının Vadelerine Göre İlgili Hesaplarda İzlenmemesi

Belediyenin 7256 sayılı Kanun gereği yapılandırılarak taksitlendirilen sigorta prim borçlarının ilgili hesaplara kaydedilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler" hesabı ile ilgili 278 ve 279'uncu maddelerinde:

"Hesabın niteliği

MADDE 278- (1) Bu hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılır.

(2) Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedilir.

Hesabın işleyişi

MADDE 279 – (1) Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabı hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

1) Vadesi geçmiş ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler bu hesaba alacak, 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı, 361-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan ilgili kurumlara yapılan ödemeler bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilir.”,

“438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar” hesabı ile ilgili 322 ve 323’üncü maddelerinde:

“Hesabın niteliği

MADDE 322 – (1) Bu hesap, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitide bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 323 – (1) Kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabının alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Alacak

---

1) Kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitide bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmı bu hesaba alacak, 368-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler hesap grubunda yer alan ilgili hesaplara borç kaydedilir.

b) Borç

1) Bu hesapta kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba borç, 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına alacak kaydedilir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümler gereği kamuya ait olan taksitlendirilmiş sosyal güvenlik prim borçlarından vadesi bir yılın altında olanların “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler” hesabında, vadesi bir yılın üzerinde olanların ise “438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar” hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Belediyenin sigorta prim borçları 7256 sayılı Kanun gereği 2020 yılında yapılandırılarak 02.02.2026 tarihine kadar taksitlendirilmiş olup Belediyenin 2021 yılı sonu itibarıyla vadesi bir yılın altında 711.385,07 TL, vadesi bir yıldan daha uzun 2.457.512,06 TL taksitlendirilmiş sigorta prim borcu bulunmaktadır. Ancak Belediyenin taksite bağlanan ve vadesi 1 yılın altında olan sigorta prim borçları “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler” hesabına, vadesi 1 yılın üzerinde olan sigorta prim borçları ise “438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar” hesabına kaydedilmemekte “361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri” hesabında takip edilmektedir. Ancak, yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümleri gereği kamuya ait olan taksitlendirilmiş sosyal güvenlik prim borçlarından vadesi bir yılın altında olanların “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler” hesabında, vadesi bir yılın üzerinde olanların ise “438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar” hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında her ne kadar bulgu konusu hususun düzeltildiği belirtilmişse de, düzeltme işlemi 2022 yılında yapıldığından 2021 yılı bilançosunu etkilememektedir.

Bu itibarla, “368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler” hesabında 711.385,07 TL; “438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya

---

Taksitlendirilmiş Borçlar” hesabında 2.457.512,06 TL; “361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri” hesabında ise 3.168.897,13 TL hataya neden olduğundan, 2021 yılı bilançosunda belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: 696 sayılı KHK Kapsamında Belediye Şirketinde Çalıştırılan İşçiler İçin Kıdem Tazminatı Karşılığı Ayrılmaması

696 sayılı KHK ile belediye şirketinde doğrudan hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde istihdam edilen işçiler için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmamıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 6552 sayılı Torba Kanun'un 8'inci maddesi ile değiştirilen 112'nci maddesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermiş olanlara, kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşlar tarafından ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm uyarınca da anılan işçilerin kıdem tazminatları belediye tarafından ödenmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Temel kavramlar” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde;

“İhtiyatlılık: Muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılır. Faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayrılamaz.” denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 281 ve 330'uncu maddelerinde 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarının niteliği ile ilgili olarak; bu hesapların, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları ile uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 372 ve 472 no.lu hesapların işleyişlerinin açıklandığı 282 ve 331'inci maddelerine göre; faaliyet dönemi sonlarında dönem sonu işlemleri yapılırken çalışan işçiler için yıllık kıdem tazminatları hesaplanarak uzun vadede ödenecek kıdem tazminatı tutarları 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Temel kavramlar” başlıklı 5'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendine göre, ihtiyatlılık kavramı gereği, muhasebe

---

uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda karşılık ayrılması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendinde, koşullu yükümlülüklerden kaynaklanan ve kamu idarelerinden kaynakların çıkışına neden olabileceği güvenilir bir biçimde tahmin edilen tutarlar için karşılık ayrılacağı ve faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılacağı hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330'uncu maddesinde, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı; 331'inci maddesinde, hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının 472 numaralı hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmektedir. Ayrıca yıl sonlarında vadeleri bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarları 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç kaydedilmelidir. Tazminatların ödenmesi durumunda ise 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına borç, ödemenin şekline göre ilgili hesaplara alacak; diğer taraftan 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilmelidir.

696 sayılı KHK kapsamında işçi statüsünde çalıştırılan şirket personeli için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmadığı, söz konusu personele kıdem tazminatları doğrudan gider yapılarak ödendiği tespit edilmiştir.

Yukarıda açıkça izah edildiği üzere, belediyede çalışan kadrolu ve geçici işçiler için ayrılan kıdem tazminat karşılıklarının şirket personeli içinde aynı şekilde ayrılması gerekmektedir.

Kamu idaresi, 2022 yılında şirket personeli için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmaya başladığını belirtmekte ise de bu işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

Bu itibarla, Belediyede çalışan şirket personeli için kıdem tazminatı karşılığı ayrılmaması sonucu, 630 Giderler hesabında, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında ve 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında hataya neden olduğundan 2021 yılı mali tablolarında belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Bazı Yapım İşlerinde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

Yapımı süren ve geçici kabul tutanağı idarece onaylanmamış işlerde giderlerin yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenmesi gerekirken doğrudan ilgili maddi duran varlık hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Muhasebe Yönetmeliği'nin 204'üncü maddesinde yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar "258 Yapılmakta Olan Yatırımlar" hesabında izlenmesi gerektiği düzenlenmiştir. 205'inci maddesinde ise;

"(1) Yapılmakta olan yatırımlar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir.

a) Borç

1) Gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarlar, bir taraftan bu hesaba borç, kesintiler ilgili hesaplara, ödenecek tutar 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir..."

Denilmektedir.

Bu hükümlere göre; gerek yılı içerisinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren işlerde geçici kabul tutanağının idarece onaylandığı tarihe kadar yapılan giderlerin "258 Yapılmakta Olan Yatırımlar" hesabında izlenmesi gerekmektedir. Ancak, Belediyenin "Sağlık Merkezi Binası Yapım", "Dereköy Güreş Sahası Yapım", "Divanlı Mahallesi Pazar Yeri Yapım", "Muhtelif Mahallelerde Tuvalet Binası Yapım" ve "Bertiz Bölgesi Yol Yapım" işlerinde yapılan giderlerin doğrudan ilgili maddi duran varlığa kaydedildiği görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, bulgu konusu edilen hususun 2022 yılında düzeltildiği belirtilmekte ise de bu işlem 2021 yılı bilançosunu etkilememektedir.

Bu itibarla, geçici kabulü yapılmayan toplam 8.549.407,02 TL giderin, "258 Yapılmakta Olan Yatırımlar" hesabında izlenmesi gerekirken doğrudan ilgili maddi duran varlık hesabında

---

izlenmesi sonucu, 252 Binalar Hesabında 5.097.604,09 TL, 251 Yollar Hesabında 3.451.802,93 TL ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında 8.549.407,02 TL hataya neden olduğundan 2021 yılı bilançosunda belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Tahsise Konu Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca Belediyeye tahsis edilen veya Belediyeye diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazlara ilişkin tahsis işlemlerinin muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 252 Binalar Hesabına ilişkin “Hesabın İşleyişi” başlıklı 193’üncü maddesinde tahsise konu edilen binaların;

-Tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak; ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının 500 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak,

-Tahsis eden kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç; ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç,

Şeklinde muhasebeleştirileceği belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 189’uncü maddesinde arazi ve arsalar, 191’inci maddesinde ise yeraltı ve yer üstü düzenleri için de benzer düzenlemeler bulunmaktadır.

Belediyenin tahsisli kullandığı 7 adet taşınmazın ve diğer kamu idarelerine tahsis ettiği 17 adet taşınmazın olduğu, ancak tahsise konu olan taşınmazların muhasebe işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla, diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca Belediyeye tahsis edilen veya Belediyeye diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarının yapılmaması sonucu, 252 Binalar Hesabı, 251 Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Hesabı ile 500 Net Değer Hesabının 2021 yılı bilançosunda gerçek duruma uygun olmadığı düşünülmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kiraya Verilen Duran Varlıklar ile Bu Duran Varlıklardan Elde Edilen Kira Gelirlerinin Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

İdare tarafından kiraya verilen taşınmazların 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında ve kiraya verilen bu taşınmazlardan sözleşmelerine göre tahsil edilecek kira gelirlerinin 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 475'inci maddesinde; kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar hesabının kullanılacağı belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 476'ncı maddesinde; kiraya verilen duran varlıkların, kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak; kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenlerin kayıtlı değerleri üzerinden 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabına alacak, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç kaydedileceği açıklanmıştır.

Ayrıca, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesap Planı" başlıklı 45'inci maddesinde, mahalli idarelerin hesap planının bu maddede belirlendiği, bu Yönetmelik hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlığın yetkili olduğu belirtilmiştir. Aynı şekilde, anılan Yönetmelik'in "Detaylı Hesap Planları" başlıklı 46'ncı maddesinde ise, kurumlara ait detaylı hesap planlarının, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Bakanlıkça hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamda, 2021 yılında da uygulanan 2018 yılı mahalli idareler detaylı hesap planı yayımlanmış olup, bu planda 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabının detaylarına yer verilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 2.12.2014 tarih ve 90192509-210.05.02-13521 sayılı genel yazısında da, kamu

---

idareleri tarafından taşınmazların kiralanmasına ilişkin işlemlerde yapılan muhasebe hatalarının düzeltilmesi amacıyla açıklamalar yapılmış ve üçüncü kişilere kiraya verilen taşınmazlara ait kira gelirlerinin (peşin tahsil edilenler hariç), 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydı yapmak suretiyle muhasebeleştirileceği, söz konusu gelirler tahsil edildikçe de bu hesapların ters kayıt yapılmak suretiyle kapatılacağı ifade edilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, İdare tarafından kiraya verilen taşınmazların izlenmesi için 990 Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının, ayrıca kiraya verilen bu taşınmazlardan elde edilecek kira gelirlerinin de 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabında ve 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Su ve Kanalizasyon İdaresi Tarafından Tahsil Edilen Konutlara İlişkin Çevre Temizlik Vergisinden Belediyeye Aktarılması Gereken Payların Takip ve Tahsil Edilmemesi

Kahramanmaraş Su ve Kanalizasyon İdaresi (KASKİ) tarafından tahsil edilen konutlara ilişkin çevre temizlik vergisinden Dulkadiroğlu Belediyesine aktarılması gereken payların aktarılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Çevre Temizlik Vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde:

"...Su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dahilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder..."

Tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir..."

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre su ve kanalizasyon idareleri, büyükşehir dâhilindeki ilçe belediyesi sınırları içerisinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu

verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içerisinde ödemek durumundadır. Su idarelerinin söz konusu ödemeleri bu süre içerisinde yapmamaları durumunda da çevre temizlik vergileri ilgili belediyeler tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilmek üzere tahsil edilmektedir.

KASKİ tarafından tahsil edilen konutlara ilişkin çevre temizlik vergisinden önceki yıllarda dahil olmak üzere 2021 yılsonu itibariyle Belediyeye aktarılması gereken toplam 6.756.488,42 TL payın aktarılmadığı, aktarılmayan bu payların takibine ilişkin Belediye tarafından da bir işlem tesis edilmediği görülmüştür.

Bu itibarla, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği konutlara ilişkin çevre temizlik vergisinden Dulkadiroğlu Belediyesine aktarılması gereken payların takip ve tahsil edilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 3: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Vadeli mevduat hesabından elde edilen faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden 600 Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekirken net tutar üzerinden kaydedildiği ve faiz gelirlerinden yapılan tevkifatın ise 630 Giderler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkesi" başlıklı 6'ncı maddesinde gelir ve gider hesaplarının, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu; "Gayri safılık ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 57'nci maddesinde de "*Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630- Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmı 600- Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181- Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800- Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir.*" hükmü ile mevduat faiz gelirlerinin nasıl kaydedileceği açıklanmıştır.

Bu itibarla, mevduat faiz gelirlerinin brüt tutar yerine net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi ve faiz gelirlerinden yapılan tevkifatın ise muhasebeleştirilmemesi sonucu, 600 Gelirler Hesabında ve 630 Giderler Hesabında 29.966,86 TL hataya neden olduğundan, 2021 yılı faaliyet sonuçları tablosunda belirtilen hesapların gerçek duruma uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Büyükşehir Belediyesi Tarafından Dulkadiroğlu Belediyesine Aktarılmayan Otopark İşletim Gelirleri Payının Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesinin şehrin muhtelif yerlerinde bulunan parkomatlardan elde ettiği otopark gelirlerinden Dulkadiroğlu Belediyesinin payını göndermediği ve Dulkadiroğlu Belediyesince konuya ilişkin herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun “Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7’nci maddesinin (f) bendinde;

“Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.”,

“Büyükşehir belediyesinin gelirleri” başlıklı 23’üncü maddesinin (f) bendinde de;

“7 nci maddenin (f) bendine göre tespit edilen park yerlerinin işletilmesinden elde edilen gelirin ilçe (...) belediyelerine, nüfuslarına göre dağıtılacak %50'sinden sonra kalacak %50'si”

Hükümleri yer almaktadır.

7’nci maddenin (f) bendine göre Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil edilen otopark işletim gelirlerinin %50’si 23’üncü maddesinin (f) bendine göre ilçe belediyelerine dağıtılmalıdır. Ancak, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından Dulkadiroğlu Belediyesine söz konusu otopark işletim geliri payı gönderilmemektedir.

Bu itibarla, yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereği Büyükşehir Belediyesi tarafından Dulkadiroğlu Belediyesine gönderilmesi gereken otopark işletim gelirlerinin takip ve tahsilinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'inci maddesinin birinci fıkrasında "Geçiş hakkının kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere

---

geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Belediye mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine Belediye gelir tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelirin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından tahakkuk ve tahsil edildiği belirtilen tutarlar, telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedeli değil altyapı kazı bedelleridir.

Yukarıda belirtilen düzenlemeler ve açıklamalar çerçevesinde, Belediye tarafından 2021 yılı içerisinde altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle söz konusu gelirlere yönelik gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 6: Serbest Tüketici Durumundaki Belediyenin Elektrik Enerjisi Alımlarında İhale Mevzuatına Uyulmaması

Serbest tüketici durumunda olan Belediyenin elektrik enerjisi ihtiyacını ihale mevzuatında belirlenen usuller yerine, elektrik dağıtım şirketiyle doğrudan sözleşme yapmak suretiyle temin ettiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Kapsam” başlıklı 2'nci maddesi uyarınca, Kanun'a tabi idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülmektedir. Aynı Kanun'un “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde, mal; “*satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve haklar*” şeklinde tanımlanmıştır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 30.05.2018 tarih ve 30436 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği'nin “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 4'üncü maddesinde; serbest tüketici, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması veya organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini haiz olması nedeniyle tedarikçisini seçme hakkına sahip gerçek veya tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır.

Serbest Tüketici Kapsamı ve elektrik tedariki” başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasının (c) bendinde; bir önceki takvim yılında serbest tüketici limitini aşan miktarda elektrik tüketilen

---

kullanım yerinin kullanım hakkına sahip ya da kullanım hakkını edinen tüketicilerin serbest tüketici kabul edileceği ifade edilmiştir.

“İkili anlaşma kapsamında yer alan tüketicilerin hak ve yükümlülükleri” başlıklı 39'uncu maddesinin 1'inci fıkrasında; serbest tüketicilerin, tüketim miktarı serbest tüketici limitini geçen her bir ölçüm noktası için ayrı bir tedarikçi ile ikili anlaşma yapılabileceği belirtilmiştir.

4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un “Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ve Kurul Başkanlığı” başlıklı 5'inci maddesi altıncı fıkrasının (b) bendinde de, “her yılın Ocak ayının sonuna kadar serbest tüketici tanımına ilişkin limitlerdeki indirimleri belirlemek ve yeni limitleri yayımlamak” EPDK'nın görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda, serbest tüketici limiti her yıl EPDK tarafından yeniden değerlendirilmekte ve uygun görüldüğü ölçüde düşürülmektedir. Bu doğrultuda EPDK Kararı ile 2021 yılı için serbest tüketici limiti yıllık 1.200 kWh elektrik tüketimi ve üzeri olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan, 17.06.2011 tarihli ve 2011/DK.D-105 sayılı Kamu İhale Kurulu Düzenleyici Kararı'nda, serbest tüketici olan idarelerin elektrik ihtiyaçlarını 4734 sayılı Kanun çerçevesinde mal alımı ihalesi olarak temin etmeleri gerektiği; Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 13.10.2011 tarihli ve 9 no.lu Elektronik Haberleşme Hizmeti, Elektrik Ve Doğalgaz Alımı Genelgesi'nde de, 4734 sayılı Kanun kapsamında bulunan idarelerce, serbest tüketici olmaları halinde elektrik ihtiyaçlarının ihale yolu ile temin edilmesinin esas olduğu; ancak, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan limitlerin aşılması halinde söz konusu ihtiyaçların doğrudan temin yoluyla karşılanabileceği ifade edilmiştir.

İlgili mevzuat uyarınca, serbest tüketici olmaları halinde, Kanun kapsamındaki idarelerin elektrik enerjisi ihtiyaçlarını ihaleyle veya piyasa araştırmasına dayalı olarak doğrudan temin yoluyla temin etmelerinin esas olduğu açıktır.

Yapılan incelemede, Belediyenin 2021 yılı toplam elektrik sarfiyatının 910.092,74 kWh olduğu, 2021 yılı için EPDK tarafından belirlenen limit dikkate alındığında, Belediyenin serbest tüketici niteliğini taşıdığı, dolayısıyla elektrik enerjisi ihtiyacını 4734 sayılı Kanun'da belirtilen usullerden biriyle karşılaması gerekirken tedarikçiden doğrudan alım şeklinde karşıladığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; diğer idare uygulamalarında elektrik ihalelerinde sorunlar görüldüğü, firmaların ihalelere katılımda isteksiz davrandığı, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması halinde doğrudan temin yöntemiyle elektrik ihtiyaçlarının temin edilmesinin mümkün olduğunu ve bu sebeple dağıtım şirketi ile çok avantajlı koşullarda sözleşme imzalandığını belirtmekte ise de, EPDK Kararı ile belirlenen serbest tüketici limitini aştığı için Belediyenin elektrik ihtiyaçlarını yukarıda açıklandığı üzere ihale yolu ile temin etmesi esastır. Ayrıca, 4734 sayılı Kanun'a göre ihale edilmeden elektrik alımı için piyasada rekabet koşullarının oluşup oluşmadığının anlaşılamayacağı açıktır.

Bu itibarla, yasal düzenleme gereğince Belediyenin elektrik enerjisi ihtiyacının ihale yoluyla karşılanması, piyasada rekabet koşullarının oluşmaması veya yıllık tüketim miktarının yukarıda belirtilen limitleri aşmaması halinde ise doğrudan temin usulünün kullanılması gerekmektedir.

BULGU 7: Yüklenicilerin Hakediş Ödemelerinden Kesilen Asgari Ücret Destek Tutarlarının Genel Bütçeye Aktarılmaması

Asgari ücret desteğinden yararlanan yüklenicilerin hakediş ödemelerinden kesilen destek tutarlarının emanetler hesabında bekletildiği genel bütçeye aktarılmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun geçici 68'inci maddesinde:

“(1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2015 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı 85 TL ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2016 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2016 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2016 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.

...

(8) 4734 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir...”

Hükmü yer almaktadır.

Konu ile ilgili olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca yayımlanan 10.02.2016 tarihli ve 2016-4 No’lu Genelge'nin “İhale Makamlarınca Destekten Yararlanan İşverenlerin Hakedişlerinden Yapılacak Kesintilere İlişkin Usul ve Esaslar” başlıklı 6’ncı maddesinde de:

“...Hakedişten kesilen tutarlar veya emanete alınan tutarlar, Sosyal Güvenlik Kurumunun “İdarelerce e-borç sorgulama” ekranından görüntülenerek destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılır...”

Denilmektedir.

Belediyenin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, yüklenicilerin yararlandığı asgari ücret destek tutarlarının hakediş ödemelerinden kesildiği, ancak kesinleşen kısmının emanetler hesabında bekletildiği genel bütçeye aktarılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla, yüklenicilerin hakedişinden kesilen toplam 1.193.957,65 TL asgari ücret destek tutarının genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 8: Belediyenin Mülkiyetinde Olan Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Yapılmaması

Belediyenin mülkiyetinde olan taşınmazlarının mevcut kullanım durumu ile tapu bilgilerinin uyumlu olmadığı görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 44, 45, 47 ve 60’uncü maddelerinde düzenlenmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığınca; 5018 sayılı

Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınması ve cins tashihi işlemlerinin yapılması gerektiği belirtilmektedir.

Belediyenin mülkiyetinde ve kullanımında bulunan ve mevcut kullanım şekli bina olmasına rağmen tapu kaydında niteliği arsa olan taşınmazlar için cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Tapu kayıtları ile mevcut kullanım şekli uyumsuz olan taşınmazlar için cins tashihi işlemlerinin yapılmaması yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 23/f Maddesi Gereği Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesince Dulkadiroğlu Belediyesine aktarılması Gereken Otopark İşletim Gelirlerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu edildi.
Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu edildi.
Arsa ve Araziler Hesabında Hatalı Kayıtlar Bulunması	2017	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu edildi.